

2 november 2022

Uit liefde voor de stad, maar vooral uit liefde voor de planeet en al het daarop voorkomende leven!

Tegen het eind van dit agendapunt zullen er naar schatting 25 tot 30 soorten zijn uitgestorven. Een kever, een vis, een mos, een salamander. Het kan van alles zijn...

Na miljoenen jaren van bestaan zullen ze dit agendapunt niet overleven en onherroepelijk van deze aardbodem verdwijnen. Morgen rond deze tijd zullen rond de 160 soorten zijn uitgestorven en bij de volgende begrotingsbijeenkomst in 2023 kan de teller op 55.000 uitgestorven soorten staan! We zitten midden in de 6^e grote uitstervingsgolf, de eerste echter die door menselijk handelen wordt veroorzaakt. *

Het laatste IPCC-rapport, gebaseerd op 14.000 wetenschappelijke publicaties, liet er geen twijfel over bestaan. De aarde warmt snel op en dat komt door de mens. De CO₂-concentratie is de hoogste van de voorbije 2 miljoen jaar en veroorzaakt een enorme versnelling in opwarming van de aarde. De aarde mag niet meer dan 1,5 graden opwarmen en we zitten al op gemiddeld 1,1 graad en in Nederland op 2 graden.

Gevolgen van de opwarming zijn enorme wateroverlast met daarnaast extreme droogte en stijging van de zeespiegel waardoor Nederland letterlijk wegzakt en ons drinkwater in gevaar komt. En de gevolgen voor de gematigde streken zijn nog relatief beperkt. In delen van het zuidelijk halfrond dat niet of nauwelijks heeft bijgedragen aan de uitstoot van broeikasgassen, is het leven intussen al een hel. Klimaatchaos veroorzaakt daar armoede, honger, gebrek aan bestaanszekerheid en dood. Boven de 1,5 graden kunnen riskante kantelpunten worden bereikt. Die kunnen onomkeerbare, let wel onomkeerbare (!), zichzelf versterkende processen in werking zetten. Delen van de planeet worden daardoor onleefbaar voor mens en dier.

Dit vraagt anders handelen van ons allemaal!

Niet enkel uit liefde voor de stad, maar ook uit liefde voor de planeet.

In dit licht bestaat onze bijdrage uit 3 voorstellen:

Voorstel 1. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) met de CO₂-Prestatieladder**

De CO₂-Prestatieladder bestaat inmiddels 12,5 jaar. 29 Nederlandse gemeenten, 3 provincies, 7 waterschappen en alle ministeries hebben zich al laten certificeren of doorlopen op dit moment het proces van certificering!

De ladder bestaat uit 5 tredes. De eerste 3 gaan over de eigen CO₂-uitstoot. Tredes 4 en 5 over de uitstoot van opdrachtnemers.

Doel van de prestatieladder is om inzicht te krijgen in reductie van CO₂ en te zien of men zelf op de goede weg is richting klimaatneutraliteit in 2040, waarbij aangetekend dat dit bij een eerlijke verdeling al dit decennium zo zou moeten zijn. Daarnaast is het doel om ook opdrachtnemers te stimuleren de CO₂-uitstoot te reduceren en die organisaties dan weer te stimuleren om hun klanten en hun leveranciers óók minder te laten uitstoten. Opdrachtnemers die aantoonbaar hun

best doen om minder CO2 uit te stoten krijgen voordeel bij gunning. Tot slot worden de doelen verankerd en gemonitord, zodat er ook op de lange termijn aandacht blijft voor CO2-reductie.

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen betekent dus dat niet enkel de prijs de doorslag geeft, maar dat ook het effect op milieu en sociale aspecten niet vergeten wordt. Dat laatste betekent, dat men erop let dat ingekochte goederen onder goede arbeidsomstandigheden zijn geproduceerd, dat opdrachtnemers mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt inzetten, het zogenaamde Return of Investment, en dat men zo veel mogelijk lokaal, biologisch en diervriendelijk inkoopt. Dit dient nauwgezet te worden gemonitord.

Nu we het nog hebben over emissie: wat bedoelen we met emissieloos bouwen? Bouwplaatsen hebben zonder uitstoot van stikstof? De ladder kan ook een rol spelen in het verlagen van stikstofuitstoot in de bouw.

Onze vragen hieromtrent zijn:

- Is het college bekend met de CO2-Prestatieladder als inkoopinstrument?
- Is het college bereid Maatschappelijk Verantwoord Inkopen te implementeren in al haar beleidsterreinen en dit ook te monitoren?
- Is het college ook bereid om evenals vele andere overheidsinstellingen de vijf tredes van CO2-Prestatieladder te gaan gebruiken?

Graag een reactie van het college!

Voorstel 2. Bankieren met een partner die niet enkel winst beoogt.

Het verheugt PvdD om in het MBP 2023-2026 te lezen dat we in deze bestuursperiode de ambitie hebben over te stappen op duurzaam bankieren en in 2023 verkennen we de route.

Ten tijde van de begrotingsbehandeling 2022 had het pensioenfonds ABP net bekend gemaakt dat het zijn investeringen in olie, kolen en gas ging terugtrekken.

Bij een gemeente die haar duurzaamheidsambities serieus neemt hoort ook een bank die dat ondersteunt en die aantoonbaar daaraan werkt.

Dat betekent een bank die geen investeringen doet in fossiele brandstoffen. Sinds het Parijse Klimaatakkoord uit 2015 hebben de 60 grootste banken ter wereld naar schatting 4600 miljard dollar geïnvesteerd in de industrie van fossiele brandstoffen. En nog steeds gaan er wereldwijd enorme bedragen in de vorm van subsidies en verkapte subsidies vanuit overheden naar de fossiele sector, veel meer dan naar hernieuwbare energiebronnen. Dit zet de uitstoot van broeikasgassen voor decennia vast en daarmee wordt de energietransitie ook duurder aangezien die CO2-uitstoot weer extra moet worden gecompenseerd.

De Gemeente Utrecht heeft BNG Bank gekozen als nieuwe hoeder van de schatkist evenals Den Haag en Maastricht.

Onze vraag aan het college is:

- Zal deze ambitie voor duurzaam bankieren daadwerkelijk in 2023 tot concrete stappen leiden?
- Wil het college dit nieuwe bankieren ook uitdragen in alle bestuurslichamen waar zij aan deelneemt?

Graag een toezegging.

Voorstel 3. Natuurinclusief én groen bouwen als norm!

Natuurinclusief bouwen is zodanig bouwen dat de natuur er baat bij heeft. Het is meer dan groen opnemen in een plan, op het dak of in de gevel. Het gaat om het creëren van fysieke ruimte voor groen en het beschermen en bevorderen van de biodiversiteit. Natuurinclusiviteit beoogt herstel van oorspronkelijke ecosystemen die o.a. door de intensivering van de landbouw en verstedelijking de afgelopen eeuw onder druk staat. Dit was ook al in mijn inleiding te horen.

Nederland heeft nog maar 15% van de in 1900 aanwezige inheemse planten- en diersoorten over. Om dat tijt te keren is het belangrijk dat de inheemse natuur zijn plek in Nederland terugwint. Dat steden vergroenen én dat bewuste keuzes gemaakt worden om de invloed van invasieve exoten een halt toe te roepen. Door ruimte voor o.a. planten, insecten, vogels en vleermuizen te creëren wordt het gehele ecosysteem versterkt.

Veel gemeenten hebben inmiddels het voornemen geuit om natuurinclusief bouwen en ontwikkelen te stimuleren. We vinden het fantastisch dat we in het MBP lezen dat ook Heerlen hierbij wil aansluiten. Maar... hoe zorgen we voor de slag van beleid naar uitvoering?

Den Haag heeft als eerste stad in Nederland het kant-en-klare puntensysteem van ecooloog Max Klasberg*** ingevoerd voor groen- en natuurinclusief bouwen. Met dit puntensysteem kan een gemeente bijvoorbeeld het minimaal aantal punten dat moet worden behaald voorschrijven voor bouwprojecten. Het vereenvoudigt vergunningstrajecten en met zo'n systeem lopen we vooruit op wetgeving die er sowieso aan gaat komen. Bijkomend voordeel is dat met zo'n puntensysteem te zijner tijd niet onder druk zaken hoeven te implementeren. Dit systeem wordt door gemeenten die het toepassen als bruikbaar en effectief ervaren en wordt op dit moment al in meerdere gemeenten (zoals Tilburg) gebruikt.

Onze vraag is:

- Kent het college de aanpak met dit puntensysteem voor natuurinclusief en groen bouwen?
- Wil het college overwegen om voor de hoognodige versterking van de biodiversiteit gebruik te gaan maken van de ervaringen van genoemde gemeenten en mogelijk toe te passen op de eigen uitvoering?

Dierenwelzijn, we vorderen heel langzaam...

De afgelopen jaren kwam het woord dierenwelzijn eigenlijk niet voor in begrotingen. En nu een hele paragraaf met dank aan de wethouder dierenwelzijn en natuurlijk aan zijn collega's want dierenwelzijn beroert álle domeinen.

In augustus 2021 dienden wij een visiedocument in over dierenwelzijn. Drie maanden later pas ontdekten we dat er geen menskracht was voor dierenwelzijn. Tijdens de begrotingsbehandeling van 2022 werd onze motie aangenomen waar 0,2 deeltijdpersoon met dierenwelzijn aan de slag zou gaan. We wachten op het vervolg. In de begroting staat de nota aangekondigd voor 2023. Dat is goed nieuws, toch wil PvdD dat iets concreter maken.

Vraag: Denkt de wethouder dat het mogelijk is dat er in het eerste kwartaal 2023 een dierenwelzijnsnota met uitvoeringsagenda klaar is die aan de raad kan worden voorgelegd?

We hebben voor de 2e termijn drie moties die dierenwelzijn bestrijken.

PvdD dankt alle mensen voor en achter de schermen die hebben meegewerkt om het MBP2022-2026 tot stand te brengen.

Maar nu moeten we hard aan de slag uit liefde voor de stad, maar vooral uit liefde voor de planeet en al het daarop voorkomende leven! We lopen achter met de klimaatdoelen.

* Uit: Huizinga-lezing van David van Reybroeck: <https://youtu.be/KgetJko9zkY>

** https://co2-prestatieladder.ams3.digitaloceanspaces.com/media/2021/Documenten%202021/skao_handreiking-NL_2021-09_05.pdf

*** <https://www.stad-en-groen.nl/article/36278/puntensysteem-stimuleert-natuurinclusief-bouwen>